

terne gjort gældende, at doktoranden i sin glæde over at have konstateret industriel udvikling før 1870 havde overdrevet dennes betydning. Men ser man udviklingen 1850—1870 i relation til den foregående udviklingsløse periode, er man tilbøjelig til at give Willerslev ret. Der foregik noget meget betydningsfuldt inden for den danske industri i disse år, og det er Willerslevs fortjeneste at have fremdraget det — og ovenikøbet have givet os et talmateriale, der vil kunne udnyttes endnu af mange historikere. Bogen er en landvinding i det 19. århundredes Danmarkshistorie.

Jens Vibæk.

Joe S. Bain: Price Theory. Henry Holt and Company, New York. 1952.
461 sider. \$ 4,50.

I 1948 udgav Joe Bain en bog om »Pricing, Distribution, and Employment«. Den første del af denne er nu i en omarbejdet og udvidet form udgivet som en særskilt bog, »Price Theory«, der er tænkt anvendt som elementær lærebog i dette fag. Joe Bain har tidligere gennemført omfattende empiriske undersøgelser, men den foreliggende bog bærer kun i ringe grad præg heraf. Den er tænkt som en almen teori, konklusionerne er baseret på abstrakt analyse, og kun nu og da henvises til praktiske erfaringer.

Som en indføring i pristeorien udmærker Bains bog sig ved at være fort helt à jour. Således er Fellers tanker om, at virksomhederne i en branche med få medlemmer gennem stiltiende aftale kan nå hen mod, hvad han betegner som »joint maximization«, indarbejdet i systemet, og det på en måde, der er langt mere overbevisende og klar end Fellers egen fremstilling. Derimod er Neumann-Morgensterns spil-teori blot antydnet, men ikke forsøgt indbygget som et væsentligt led i pristeorien.

Efter anmelderens mening er afsnittene om oligopol og monopolistisk konkurrence de mest vellykkede. De er baseret på en grundlæggende sondring mellem monopolistisk konkurrence, der anvendes som betegnelse for en branche med et stort antal små sælgere af differentierede produkter, der ligger nær op ad hinanden; rent oligopol, hvor der er få sælgere af identiske produkter; og endelig differentieret oligopol, hvor markedet beherskes af nogle få sælgere, hvis produkter er differentierede men med høj substitutionsgrad. Det rene oligopol forekommer altså på det homogene marked, medens de to andre gælder for heterogene markeder.

Disse afsnit giver en fortrinlig oversigt over den moderne pristeori; dog må det erkendes, at det ville have lettet fremstillingen på flere punkter, hvis forfatteren havde haft kendskab til terminologien: autonom og konjunktural handlemåde.

Det må regnes som et plus ved bogen, at den ikke holder sig til den rene pristeori, men også indføjer salgsindsats og produkttilpasning som væsentlige led i analysen. Desuden er også sådanne markedsformer som monopson, bilateralt monopol og bilateralt oligopol behandlet, mere eller mindre udførligt. Endelig skal det nævnes, at bogen ikke holder sig til en rent driftsøkonomisk tankegang, men tillige søger at se problemerne

terne gjort gældende, at doktoranden i sin glæde over at have konstateret industriel udvikling før 1870 havde overdrevet dennes betydning. Men ser man udviklingen 1850—1870 i relation til den foregående udviklingsløse periode, er man tilbøjelig til at give Willerslev ret. Der foregik noget meget betydningsfuldt inden for den danske industri i disse år, og det er Willerslevs fortjeneste at have fremdraget det — og ovenikøbet have givet os et talmateriale, der vil kunne udnyttes endnu af mange historikere. Bogen er en landvinding i det 19. århundredes Danmarkshistorie.

Jens Vibæk.

Joe S. Bain: Price Theory. Henry Holt and Company, New York. 1952.
461 sider. \$ 4,50.

I 1948 udgav Joe Bain en bog om »Pricing, Distribution, and Employment«. Den første del af denne er nu i en omarbejdet og udvidet form udgivet som en særskilt bog, »Price Theory«, der er tænkt anvendt som elementær lærebog i dette fag. Joe Bain har tidligere gennemført omfattende empiriske undersøgelser, men den foreliggende bog bærer kun i ringe grad præg heraf. Den er tænkt som en almen teori, konklusionerne er baseret på abstrakt analyse, og kun nu og da henvises til praktiske erfaringer.

Som en indføring i pristeorien udmærker Bains bog sig ved at være fort helt à jour. Således er Fellners tanker om, at virksomhederne i en branche med få medlemmer gennem stiltiende aftale kan nå hen mod, hvad han betegner som »joint maximization«, indarbejdet i systemet, og det på en måde, der er langt mere overbevisende og klar end Fellners egen fremstilling. Derimod er Neumann-Morgensterns spil-teori blot antydnet, men ikke forsøgt indbygget som et væsentligt led i pristeorien.

Efter anmelderens mening er afsnittene om oligopol og monopolistisk konkurrence de mest vellykkede. De er baseret på en grundlæggende sondring mellem monopolistisk konkurrence, der anvendes som betegnelse for en branche med et stort antal små sælgere af differentierede produkter, der ligger nær op ad hinanden; rent oligopol, hvor der er få sælgere af identiske produkter; og endelig differentieret oligopol, hvor markedet beherskes af nogle få sælgere, hvis produkter er differentierede men med høj substitutionsgrad. Det rene oligopol forekommer altså på det homogene marked, medens de to andre gælder for heterogene markeder.

Disse afsnit giver en fortrinlig oversigt over den moderne pristeori; dog må det erkendes, at det ville have lettet fremstillingen på flere punkter, hvis forfatteren havde haft kendskab til terminologien: autonom og konjunktural handlemåde.

Det må regnes som et plus ved bogen, at den ikke holder sig til den rene pristeori, men også indføjer salgsindsats og produkttilpasning som væsentlige led i analysen. Desuden er også sådanne markedsformer som monopson, bilateralt monopol og bilateralt oligopol behandlet, mere eller mindre udførligt. Endelig skal det nævnes, at bogen ikke holder sig til en rent driftsøkonomisk tankegang, men tillige søger at se problemerne

ud fra en samfundsmæssig synsvinkel, hvorved de moderne welfare-tanker forsøges indbygget i systemet.

Fremstillingen må karakteriseres som meget bred, undertiden for bred. Alt er forklaret omhyggeligt og med illustrerende taleksempler og kurver. Denne brede form gør på den ene side, at bogen er let læselig, men på den anden side bevirker den, at mange af de fremførte konklusioner og argumenter kommer til at virke som selvfølgeligheder og banaliteter — hvilket selvfølgelig kan siges at være en fordel i forhold til mere indviklede fremstillinger, der giver læseren et indtryk af, at det hele er langt mer dybsindigt og »videnskabeligt«, end det faktisk er. Som lærebog ville jeg nok personligt foretrække en knappere fremstilling, men som kursorisk læsning til supplement af vore hjemlige lærebøger anbefales den på det bedste.

Bjarke Fog.

Friedrich and Vera Lutz: The Theory of Investment of the Firm.

Princeton University Press. Princeton 1951. 253 sider. \$ 4,00.

Der er i løbet af de sidste 10—15 år sket en betydelig forøgelse af litteraturen om den enkelte virksomheds investeringsproblemer. Foruden en lang række værdifulde tidsskriftsafhandlinger er der fremkommet adskillige større enkeltværker om emnet, og hertil kommer nu *F. and V. Lutz* bog: »The Theory of Investment of the Firm«, der på udmærket måde uddyber og supplerer den allerede foreliggende teoretiske driftsøkonomiske litteratur om emnet. I tilgift får læseren en diskussion af visse problemer af mere nationaløkonomisk karakter med tilknytning til bogens hovedemne, således i kap. XI (»Capital Intensity and the Trade Cycle«) og kap. XX (»Remarks on the Theory of Interest«), hvori forfatteren fremsætter kritiske bemærkninger til den gængse renteteori, og endelig ligger problemstillingen i kap. XIII (»The Investment Demand Schedule and the Demand for Funds«), hvori forfatterne bl. a. søger at vise, at det end ikke for den enkelte virksomhed er muligt at bestemme kurven for kapitalens grænseeffektivitet uafhængigt af rentefoden, på grænseområdet mellem nationaløkonomi og driftsøkonomi.

I kap. I påpeger forfatterne de særlige omkostningsproblemer (herunder navnlig afskrivningsproblemet), der knytter sig til det faste anlæg og andre varige goder, der anvendes i virksomheden. Hvis man vil undgå den vilkårlighed, der nødvendigvis ligger i valget af afskrivningsmetode, må enhver investering bedømmes som en *helhed* på grundlag af samtlige de indtægter og udgifter (eksklusive afskrivning og forrentning af anskaffelsessummen for de faste anlæg), som investeringen kan forventes at give anledning til i hele sin levetid. I kap. II diskuteres fire forskellige »fordelagtighedskriterier«, som alle har spillet en større eller mindre rolle i rente- og investeringslitteraturen, nemlig: (1) maksimering af investeringens kapitalværdi, (2) maksimering af forholdet mellem nutidsværdien af de til investeringen hørende indtægter og udgifter, (3) maksimering af investeringens interne rentefod, og (4) maksimering af forrentningen af den kapital, som investor selv indskyder i investeringen. Forfatterne synes her